

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Solvitur argumentum ex historia Ecclesiastica desumptum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

nullam requirentes intentionem, quid mirum quod tempore D. Thomæ essent alii requirentes expressam?

§. III.

Solvitur argumentum ex historia Ecclesiastica desumptum.

27. **A** Necquam difficiliora proponamus argumenta, placet hic breviter illud diluere quod desumitur ex historia Ecclesiastica, quæ refert Baptismum datum à puero Athanasio ludente cum aliis pueris, fuisse declaratum validum ab Alexandro Patriarcha Alexandrino, ut habetur cap. Spiritus Sanctus 1. quæst. 1. ubi sic dicitur: *In Ecclesiastica historia legitur, quod Alexander Episcopus Alexandria cum Petri Martyris solemniter celebraret, post expleta Missarum solemnia, vidit super oram maris puerum ludum, imitantium (ut fieri solet) Episcopum, & gerentium ea qua in Ecclesia geri mos est. Mox eos ad se perducit, & quid egissent percontatur. Illi rei ordinem pandunt, baptizatos à se esse quosdam Catechumenos confitentur per Anastasium (legendum est Athanasium, ut legunt emendati codices) puerum, qui illis fuerat Episcopus simulatus. Ubi ex responsis eorum vidit secundum religionis nostræ ritum cuncta constare, statuit illis quibus integris interrogationibus & responsionibus aqua fuerat infusa, iterari baptismum non debere sed adimpleri ea qua sacerdotibus mos est.* Ex hac historia validum videtur posse confici argumentum, ad probandum intentionem conficiendi sacramentum, ad ejus valorem non requiri: Quoniam non serio sed joco opus externum sacramenti exequitur, non videtur habere intentionem faciendi sacramentum formaliter, sed tantum materialiter, & nihilominus baptismum per jocum à puero Athanasio collatum, ratum & validum fuisse, declaravit Alexander Patriarcha Alexandrinus: Ergo ad valorem sacramenti non requiritur intentio faciendi sacramentum formaliter, sed sufficit intentio proferendi verba, & applicandi materiam.

28. Respondeo dupliciter aliquem posse opus externum sacramenti joco peragere, primò volendo solum repræsentare & fingere quod fit in Ecclesia à sacerdote baptizante, & tunc nullum efficitur sacramentum; secundò intendendo revera facere quod ille facit, quamvis recreationis causâ, & in eo casu perficitur sacramentum, sicut in casu quo minister velit baptizare luci causâ. Hoc autem secundo modo Athanasius Baptismum suis sodalibus administravit: ut colligitur ex tribus. Primò ex hoc quod interrogatus cur id fecisset? responderit se voluisse agere quod Episcopum Alexandrinum fecisse viderat. Secundò, quia solos Catechumenos atque adeò nondum baptizatos, baptizaverat. Tertiò ex eo quod licet Historici narrantes hanc historiam, Athanasium pueris annumerent, certum tamen est quod erat grandiusculus, & ætatè plusquam annorum duodecim.

29. Sed contra hanc solutionem obijci potest difficilis instantia desumpta ex alia historia, nimirum D. Genesii Martyris, qui (ut refertur in Martyrologio Romano 25. Augusti) cum esset mimus, & vellet coram Diocletiano mysteriis Christianorum illudere, se ægotum simulavit, & mimicè ab uno ex sodalibus suis baptizari postulat, sed à Deo inspiratus, & repente ad fidem conversus, baptismum suscepit, & pro fide postea mortuus

A est. Ex hac, inquam, historia constare videtur, baptismum mimicè & fictè collatum, fuisse validum præsertim cum Angelus ante absolutionem Genesio apparens, ei promiserit mediâ illâ aquâ remissionem omnium suorum delictorum, quæ libro omnia & singula scripta legebantur.

Ut ab hac difficultate facile se expediant Bellarminus, Vazquez, & alii ex Recentioribus, respondent S. Genesium baptizatum fuisse non ab aliquo ex sodalibus suis mimis, sed à vero sacerdote Christiano, qui proinde veram intentionem administrandi tale sacramentum habuit. Verum ut ait Cardinalis Delugo, hoc videtur incredibile.

B Quomodo enim sacerdos Christianus venisset absque ingenti sacrilegio ad cooperandum ludicro spe&aculo, quod totum ad derisionem religionis Christianæ ordinabatur? Quomodo enim ausus esset coram Imperatore, Christi persecutore acerrimo, se se sacerdotem Christianum missum fuisse? Denique, quomodo impune id fecisset, & pacificè, peracto baptismo, domum rediret? Diocletianus permisisset? Quibus addere, quod Historici probatè fidei referunt S. Genesium baptizatum fuisse ab uno ex sodalibus irridente mysteria Christianorum in theatro, ut ex Suario referunt Baronius tomo 1. historia Ecclesiastica anno 302. num. 27. & Ribadeneira in floribus Sanctorum, die 25. Augusti, in vita S. Genesii.

C Respondet secundo P. Nicolai in additionibus ad Raynerium, verbo Baptismus, cap. 1. §. 7. credibile esse mimos exteriori facere voluisse quod Christiani faciebant, licet joco tacerent, & tunc verum baptismum contulisse. Sed hoc etiam difficile creditur esse putant aliqui Recentiores! Num nec Christiani ipsi (inquiunt) quando in scenam agunt personam sacerdotis baptizantis, habent veram intentionem baptizandi, aut faciendi quod facit Ecclesia, sed solum repræsentandi & imitandi illud: quanto minus pagani qui Ecclesiam irridebant, existimandus est habuisse intentionem conficiendi verum sacramentum?

D Parum tamen (ut rectè observavit Martini Prado) urget hæc replica, imò retorqueri potest in favorem P. Nicolai. Idem enim Christiani nimirum in scena, quando agunt personam sacerdotis baptizantis, non habent veram baptizandi intentionem, ne rebaptizent jam baptizatos, & sacramenta Christi irrideant. E contra verò Genesius, ut magis irrideret nostra sacramenta, cum ea mimicè in theatro præsentabant, quæ Christiani præstare solent, facere intendebant; atque adeò mimus ille qui S. Genesium baptizavit, ut magis Christianorum baptismum irrideret, ipsum baptizare intendebat eo modo quo faciunt Christiani.

E Addo, valde probabile & credibile esse quod illi qui dicunt, nimirum Angelum qui S. Genesium monuit, ut baptismum serio reciperet, eique peccatorum remissionem pollicitus est, admonuisse etiam ludalem suum, ut serio pieque illum ipsi administraret, subindeque tunc nec in administrante, nec in suscipiente defuisse intentionem. Non est etiam improbabile quod alii asserunt, ut ab hac difficultate facilius se expediant, nempe Deum tunc implevisse miraculose intentionem ministris, quæ ceteris sit conditio necessaria & essentialis delegataria, non tamen de potentia absoluta.